

Tyresö kommun
kommun@tyreso.se

Rektor Erik Hamner
erik.hamner@tyreso.se

Beslut efter riktad tillsyn

Särskild utbildning för vuxna i Tyresö kommun

Riktad tillsyn i särskild utbildning för vuxna

Skolinspektionen genomför riktad tillsyn i särskild utbildning för vuxna i 16 kommuner under hösten 2015 och våren 2016. Ytterligare information om den riktade tillsynen finns i bilaga.

Den riktade tillsynen genomförs utifrån två övergripande frågeställningar:

- *Har elevernas utbildning vad gäller omfattning, innehåll och studietakt utformats med utgångspunkt i deras specifika behov och förutsättningar?*
- *Stödjer och stimulerar undervisningen en progression i elevernas lärande utifrån de förmågor och det centrala innehåll som anges i kurs- och ämnesplaner?*

Den särskilda utbildningen för vuxna i Tyresö kommun besöktes av Skolinspektionen den 14 december 2015 då lärare, studie- och yrkesvägledare, biträdande rektor, rektor samt företrädare för kommunen intervjuades.

Beskrivning av särskild utbildning för vuxna i Tyresö kommun

Kommunen erbjuder särskild utbildning för vuxna och har inom kommunen kompetens som möjliggör att möta efterfrågan och behov från målgruppen. Vid tiden för tillsynen pågick ingen utbildning och kommun har inte haft några elever inom särskild utbildning för vuxna sedan 2013. Ansvarig nämnd är gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden och det finns en ansvarig rektor för hela vuxenutbildningen.

Sammanfattande bedömning

Tyresö kommun har inte haft några studerande inom särskild utbildning för vuxna de senaste åren. Ett skäl till detta kan vara att man inom kommunen inte bedriver något aktivt arbete för att nå alla inom målgruppen med information om deras rättigheter och möjligheter till utbildning.

Elever i gymnasiesärskolan är endast en liten del av målgruppen. Kommunen behöver förbättra sin information och uppsökande verksamhet så att den även omfattar personer inom exempelvis daglig verksamhet och boenden.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Tyresö kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Bedömning

Skolinspektionen konstaterar att Tyresö kommun inte uppfyller författningarnas krav avseende att:

- Kommunen ansvarar för att de som har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå och önskar det, också får delta i sådan utbildning. Kommunen ska aktivt verka för att nå de vuxna i kommunen som har rätt att delta i utbildning

på grundläggande nivå för att motivera dem att delta i sådan utbildning (21 kap. 10 § förordningen om vuxenutbildning).

- Kommunen ska informera om möjligheterna till utbildning på gymnasial nivå och aktivt verka för att de vuxna i kommunen som är behöriga deltar i sådan utbildning (21 kap. 14 § förordningen om vuxenutbildningen).

Åtgärd

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna.

- Kommunen ska aktivt verka för att nå dem som har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå och för att motivera dem att delta.
- Kommunen ska informera om möjligheterna till utbildning på gymnasial nivå och aktivt verka för att de vuxna i kommunen som är behöriga deltar i sådan utbildning.

Motivering

Enligt skollagen ska kommunen aktivt verka för att nå de vuxna i kommunen som har rätt att delta i utbildning på grundläggande nivå och för att motivera dem att delta i särskild utbildning för vuxna. Vidare ska kommunen informera om möjligheterna till utbildning på gymnasial nivå och aktivt verka för att de vuxna i kommunen som är behöriga även deltar i särskild utbildning för vuxna.

Av intervjuer och dokumentation framgår att kommun saknar uppsökande verksamhet utöver den som ges till elever inom kommunens gymnasiesärskola. Därmed saknas ett aktivt arbete med att nå presumtiva elever inom målgruppen som kan finnas inom andra verksamheter exempelvis daglig verksamhet och boenden.

Kommunen ger information om utbildningen på sin hemsida och en studie- och yrkesvägledare finns tillgänglig en kväll i veckan i kommunhuset. Detta gör att kommuninvånare som själva är aktiva kan få information. Enligt lagen sträcker sig dock kommunens ansvar längre än att tillhandhålla information. Kommunen ska aktivt verka för att nå kommuninvånare som har rätt till studier och även motivera dem till att delta i utbildningen.

Skolinspektionen konstaterar att den uppsökande verksamhet kommunen bedriver inte är tillräcklig då den endast omfattar elever som studerar i kommunens gymnasiesärskola. Huvudmannen föreläggs åtgärda bristen.

Uppföljning

Tyresö kommun ska senast den 26 maj 2016 inkomma med en skriftlig redovisning av de faktiskt vidtagna åtgärderna för att avhjälpa de brister som påtalats av Skolinspektionen.

Om en brist inte fullt ut är avhjälpt ska huvudmannens redovisning innehålla en beskrivning av och tidplan för pågående och planerade åtgärder, samt en beskrivning av hur huvudmannen planerar att följa upp och försäkra sig om att åtgärderna resulterar i att bristen avhjälpas.

Skolinspektionen

Beslut

2016-02-26

4(5)

Dnr 401-2014:5647

Redovisningen skickas till Skolinspektionen per post till
Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping eller via e-post till
skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se

På Skolinspektionens vägnar

Gunnar Olausson
Enhetschef

Annika Jervgren
Utredare/Föredragande

Bilaga: Information om den riktade tillsynen

Riktad tillsyn i särskild utbildning för vuxna

I en riktad tillsyn fokuserar Skolinspektionen på ett avgränsat område eller en specifik sakfråga som undersöks i ett urval av kommuner, skolenheter eller andra pedagogiska verksamheter. I tillsynen kontrolleras att den granskade verksamheten följer lagar och regler. Urvalet av kommuner, skolenheter eller andra verksamheter beror på inriktningen av den riktade tillsynen. Ibland granskas alla som verkar inom ett område eller berörs av en specifik sakfråga och ibland görs ett mindre urval.

Syftet med den riktade tillsynen i särskild utbildning för vuxna är att se till att utbildningen genomförs med utgångspunkt i enlighet med uppdraget och anpassas till de behov och förutsättningar som presumtiva elever och elever i utbildning har. Tillsynen genomförs i 16 kommuner. Följande övergripande frågeställningar ska besvaras:

- Har elevernas utbildning vad gäller omfattning, innehåll och studietakt, utformats med utgångspunkt i deras specifika behov och förutsättningar?
- Stödjer och stimulerar undervisningen en progression i elevernas lärande utifrån de förmågor och det centrala innehåll som uttrycks i kurs- och ämnesplaner?

I tillsynen ska Skolinspektionen bedöma om det finns övergripande förutsättningar för eleverna att få en utbildning utifrån behov och förutsättningar. Erbjuds ett utbud av kurser som tillgodoser elevers behov och är utbudet görs känt för målgruppen. Är planeringen av studierna avseende omfattning av kurser, studietakt och undervisningstid per vecka sådan att den enskilda eleven ges möjlighet att nå sitt syfte med studierna.

Skolinspektionen ska vidare bedöma om den undervisning som ges utgår från det syfte och centrala innehåll som finns i angivet i kursplanerna på grundläggande nivå och i ämnes- respektive kursplanerna på gymnasial nivå. I detta ingår att undervisningen ska planeras och utformas så att det möjliggör en progression i elevernas lärande.

Efter tillsynen fattar Skolinspektionen ett beslut för varje huvudman som granskats. Besluten riktas till ansvarig huvudman. Innan ett beslut fastställs kontrolleras sakuppgifter med huvudmannen. Om tillsynen visar på brister ställer Skolinspektionen krav på åtgärder i beslutet. De samlade resultaten av en riktad tillsyn sammanställs i en övergripande rapport.

Ytterligare information om riktade tillsyn finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se.